

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของตนเอง" ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของตนเอง
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตามการรับรู้ของตนเอง
3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของตนเอง

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. นักเรียนหญิงปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร ได้แก่ นักเรียนชายและหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทสหศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.1 สำรวจโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทสหศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นและตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 64 โรงเรียน

1.2 สุ่มโรงเรียนจากข้อ 1.1 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 22 ใช้วิธีสุ่มแบบ
ธรรมดา (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำนวน 14 โรงเรียน

1.3 สุ่มตัวอย่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและ
ตอนปลายจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในข้อ 1.2 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified
Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในสัดส่วนที่เท่ากันโรงเรียนละ 60 คน ดังนี้ เป็นนักเรียนชาย
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ระดับละ 5 คน จำนวน 30 คน และเป็น
นักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ระดับละ 5 คน จำนวน 30 คน รวม
เป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 840 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้มี 1 ชุด คือ แบบสอบถามการปฏิบัติตามระเบียบวินัย
ของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของตนเอง ซึ่งสร้างขึ้นโดยการ
ค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ได้แบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 2
คอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
มีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบ (Checklist) และเติมข้อความให้สมบูรณ์ (Completion)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของ
โรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของตนเอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบ
มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน
พิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ตลอดจนความเหมาะสม เพื่อนำมาปรับปรุง
แก้ไขแบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 24 คน แล้วนำผลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง จึงนำแบบสอบถามไปใช้กับตัวอย่างประชากร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของตนเอง จำนวน 840 ฉบับ ไปใช้กับตัวอย่างประชากร โดยผู้วิจัยไปส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนกลับคืนมา 720 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.71 แล้วนำมาแยกกลุ่มตัวอย่างประชากรได้ดังนี้ เป็นนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 180 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 180 คน และนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 180 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 180 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) แล้วจึงนำเสนอข้อมูลในรูปตารางและอธิบายประกอบ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล หอจะสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 720 คน จำแนกได้ดังนี้

1.1 เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 50.0

1.2 อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 10-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.4 และอายุระหว่าง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.6

1.3 ระดับชั้น ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวนเท่ากันคือร้อยละ 16.7

1.4 ผู้ตอบแบบสอบถาม เคยได้รับการแนะนำและเสนอแนะในการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.0 และไม่เคยได้รับการแนะนำและเสนอแนะในการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 19.0

ตอนที่ 2 ศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1. การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน ตามการรับรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสม่ำเสมอ และเมื่อพิจารณาในแต่ละหมวด ปรากฏผลดังนี้

1. หมวดระเบียบการแต่งกาย

การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน ตามการรับรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสม่ำเสมอ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาบ่อยครั้งมี 3 ข้อ คือ

- ข้อ 1.1 นักเรียนตัดผมหรือไว้ทรงผมตามแบบที่โรงเรียนกำหนด
- ข้อ 1.2 ทรงผมของนักเรียนปราศจากการตกแต่งด้วยเครื่องเสริมความงามต่าง ๆ
- ข้อ 1.8 นักเรียนไม่ประดับกายด้วยของมีค่าต่าง ๆ หรือเครื่องประดับกายที่ผิดไปจากที่โรงเรียนกำหนด

2. หมวดระเบียบความประพฤติ

การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน ตามการรับรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสม่ำเสมอ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาบ่อยครั้งมี 9 ข้อ คือ

- ข้อ 2.5 นักเรียนเคารพในสิทธิของผู้อื่น
- ข้อ 2.6 นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
- ข้อ 2.11 นักเรียนใช้วาจาสุภาพกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียน

ข้อ 2.12 นักเรียนมีความสามัคคีทั้งในหมู่เพื่อนชั้นเรียนเดียวกันและ
เพื่อในโรงเรียน

ข้อ 2.13 นักเรียนช่วยกันรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน

ข้อ 2.14 นักเรียนให้ความร่วมมือแก่โรงเรียนในการพัฒนาโรงเรียน
และช่วยเหลืองานต่าง ๆ ของโรงเรียน

ข้อ 2.25 นักเรียนวิ่งเล่นหรือเล่นกีฬาทุกชนิดในสถานที่ที่โรงเรียนจัด
ไว้ให้

ข้อ 2.26 นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบการลาของโรงเรียน เมื่อหยุดเรียน

ข้อ 2.27 นักเรียนกลับบ้านหลังจากสัญญาณเลิกเรียนของโรงเรียน

3. หมวดระเบียบในชั้นเรียน

การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน ตามการรับรู้ของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษา น้อยครึ่ง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของ
โรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สม่่าเสมอ มี 5 ข้อ คือ

ข้อ 3.12 นักเรียนขออนุญาตครูผู้สอนทุกครั้งถ้าหากมีความจำเป็นต้อง
ออกจากห้องเรียน

ข้อ 3.13 นักเรียนเข้าห้องเรียนเมื่อถึงเวลาเรียน

ข้อ 3.14 นักเรียนยกมือขออนุญาตครูผู้สอนทุกครั้ง เมื่อจะซักถามหรือ
แสดงความคิดเห็น

ข้อ 3.15 นักเรียนขออนุญาตครูผู้สอนทุกครั้งก่อนเคลื่อนย้ายโต๊ะ ม้านั่ง

ข้อ 3.16 นักเรียนไม่รับประทานอาหาร ขนม และเครื่องดื่มใน
ห้องเรียน

2. การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
และตอนปลาย ตามการรับรู้ของตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมากกว่านักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย

3. การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับ
มัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย

นักเรียนหญิงปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษางานวิจัยปรากฏว่า การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน ตามการรับรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สม่่าเสมอ และเมื่อพิจารณาในแต่ละหมวดปรากฏว่า ในหมวดระเบียบการแต่งกาย การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สม่่าเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อเริ่มต้นภาคการศึกษาใหม่ในแต่ละปี โรงเรียนส่วนใหญ่ได้จัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงให้ผู้ปกครองและนักเรียนโดยเน้นให้ทราบถึงระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน และระเบียบการแต่งกายของนักเรียน รวมทั้งได้แจกคู่มือการปฏิบัติตนของนักเรียนในสถานศึกษาให้ด้วย นอกจากนี้จากผลการสัมภาษณ์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วกลาง (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 14-17) ซึ่งได้อภิปรายถึงหน้าที่ของฝ่ายปกครองนักเรียนสรุปไว้ข้อหนึ่งว่า ฝ่ายปกครองนักเรียนทำหน้าที่ควบคุม ดูแล กวดขันให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยเฉพาะเรื่องการแต่งกายเครื่องแบบนักเรียน ฯลฯ รวมทั้งทำการลงโทษนักเรียนที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนด้วย ซึ่งทำให้การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนถูกต้อง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในหมวดระเบียบการแต่งกายปรากฏว่า การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา บ่อยครั้ง มี 3 ข้อ ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสวยงามและเรื่องส่วนตัว ได้แก่ นักเรียนตัดผมหรือไว้ทรงผมตามแบบที่โรงเรียนกำหนด ทรงผมของนักเรียนปราศจากการตกแต่งด้วยเครื่องเสริมความงามต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ดังข้อเขียนของ พรรณี ช.เจนจิต (2528 : 147-150) ที่กล่าวว่า เด็กในระดับมัธยมศึกษาซึ่งมีอายุระหว่าง 12-18 ปีนั้น อยู่ในช่วงวัยรุ่น ร่างกายเปลี่ยนแปลงจากเด็กไปสู่วัยรุ่นหนุ่มสาว จึงให้ความสนใจต่อร่างกาย พิถีพิถันในการแต่งกาย รักสวยรักงามเป็นพิเศษ และชอบทำคามกลุ่มเพื่อน และนอกจากนั้นจากผลการวิจัยของ มานะ วีระไพบุลย์ (2514 : 3) พบว่า การที่นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 ไว้ผมยาวก็เพราะมีเหตุผลว่า ถ้าไว้ผมสั้นแล้วรู้สึกอาย เป็นคนไม่ทันสมัย และ ปัญญา ผดสง่า (2531 : 74) ได้อภิปราย

ผลการวิจัยว่าบางโรงเรียนอาจจะมีขาดความเข้มงวดในเรื่องนี้ โดยถือว่าเป็นเรื่องของการรักสวยรักงาม จึงอาจทำให้การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเรื่องเหล่านี้น้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ

ส่วนในหมวดระเบียบความประพฤติปรากฏว่า การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สม่่าเสมอ เช่นกัน เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นประการหนึ่ง นอกจากจะมีการปฐมนิเทศเพื่ออบรมชี้แจงและแนะนำให้นักเรียนเข้าใจในกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียนในช่วงเริ่มต้นภาคการศึกษาใหม่ในแต่ละปีแล้ว ประการต่อมาคือจากผลของการสัมมนาของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลาง (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 14-17) ซึ่งได้อภิปรายถึงหน้าที่ของฝ่ายปกครองนักเรียน สรุปได้ว่าฝ่ายปกครองนักเรียนของแต่ละโรงเรียนให้ทำหน้าที่กวดขันให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน และทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับครู ครูประจำชั้น ครูหัวหน้าระดับ และผู้ปกครอง ในกรณีที่พบเด็กที่ประพฤติฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา รวมทั้งทำการลงโทษนักเรียนที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนด้วย นอกจากนี้ ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นในด้านต่าง ๆ เช่น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนปากน้ำวิทยาคม ได้รับรางวัลที่ 2 ในการคัดเลือกเป็นนักเรียนดีเด่นในด้านมารยาท ฯลฯ เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ.2530 จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับมัธยมศึกษาปี พ.ศ.2525 และ 2527 รวมทั้งได้รับการคัดเลือกจากกรมสามัญศึกษา ให้เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่น ปี พ.ศ.2525 และ 2526 ส่วนโรงเรียนอื่น ๆ เช่น โรงเรียนพุทธจักรวิทยา โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ โรงเรียนวัดอินทาราม โรงเรียนนนทรีวิทยา โรงเรียนปากน้ำวิทยาคม ฯลฯ ก็เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลจากการส่งนักเรียนเข้าประกวดมารยาทไทยจากธนาคารศรีนครทั้งสิ้น รวมทั้งยังเป็นโรงเรียนที่จัดให้มีการประกวดมารยาทนักเรียนภายในโรงเรียนเป็นประจำทุกปีด้วย จึงอาจเป็นผลให้การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในหมวดระเบียบความประพฤตินี้มีมากขึ้น

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในหมวดระเบียบความประพฤติ ปรากฏว่า การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา บ่อยครั้ง มี 9 ข้อ ได้แก่ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน นักเรียนใช้วาจาสุภาพกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียน นักเรียนวิ่งเล่นหรือเล่นกีฬาทุกชนิดในสถานที่ที่โรงเรียนจัดไว้ให้ ฯลฯ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนระดับมัศึกษานั้นอยู่ในวัยรุ่น ซึ่ง ฉลองรัฐ อินทรีย์ และคณะ (2527 : 3-4) ได้อธิบายถึงพัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่นสรุปได้ว่า บางขณะอาจชอบเก็บตัวอยู่ตามลำพังเพื่อต้องการเวลาในการสร้างความเข้าใจตนเอง ไม่ชอบการบังคับ ชอบสนุกสนานและร่วมกิจกรรมบางอย่างค่อเนื่องกันโดยไม่เหน็ดเหนื่อย เช่น การเล่นกีฬาชนิดต่าง ๆ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง ต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ โดยพยายามทำตนให้เข้ากลุ่ม มีการเลียนแบบเพื่อน ทั้งกิริยา ท่าทาง ความประพฤติ ส่วนงานการพูด ฯลฯ จึงอาจเป็นผลให้การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเรื่องเหล่านี้น้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ

และในหมวดสุดท้ายคือหมวดระเบียบในชั้นเรียนปรากฏว่า การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา บ่อยครั้ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการปฏิบัติในเรื่องนี้อาจเกิดจากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษาของ ดันฮิลล์ (Dunhill 1964 : 6-35) พบว่า ปัจจัยต่อไปนี้มีส่วนต่อพฤติกรรมผิดวินัยในชั้นเรียน ได้แก่ ความสามารถของครูในการสอน ระดับสติปัญญาและความสนใจใฝ่รู้ของเด็ก เนื้อหาวิชาที่ครูสอน สภาพแวดล้อมทางกายภาพในชั้นเรียน ชื่อเสียงเกียรติภูมิของโรงเรียน สิ่งแวดล้อมทางบ้าน และการให้รางวัลและการลงโทษ และจากผลการวิจัยของ มานะ วีระไพบุลย์ และคณะ (2514 : 3) ที่พบว่า การที่นักเรียนชั้นมัศึกษามีที่ 1 ถึง 3 หนีเรียนก็เพราะมีเหตุผลว่าเพราะเรียนไม่รู้เรื่อง ครูใช้อารมณ์ในการสอน กลัวครูทำโทษ และเกียจคร้าน และจากผลการวิจัยของ อมรกุล ศรีงามห้อง (2526 : 128) ที่พบว่าปัญหาทางวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการไม่ทำการบ้านส่ง เนื่องจากไม่เข้าใจบทเรียนดีพอ และไม่สนใจเรียน

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในหมวดระเบียบในชั้นเรียนปรากฏว่า การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สม่่าเสมอ มี 5 ข้อ ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของกฎเกณฑ์ที่มีไว้เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในชั้นเรียน ได้แก่ นักเรียนขออนุญาตครูผู้สอนทุกครั้งถ้าหากมีความจำเป็นต้องออกจากห้องเรียน นักเรียนเข้าห้องเรียนเมื่อถึงเวลาเรียน นักเรียนยกมือขออนุญาตครูผู้สอนทุกครั้ง เมื่อจะซักถามหรือแสดง

ความคิดเห็น เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนเหล่านี้ได้รับการอบรมและปลูกฝังมาตั้งแต่เด็ก ๆ ว่า เมื่อจะทำอะไรให้ขออนุญาตจากผู้ใหญ่ก่อนทุกครั้ง และเมื่อเข้ามาเรียนในสถานศึกษาดังแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา นักเรียนก็ยังได้รับการอบรมและปลูกฝังในเรื่องเหล่านี้อีก จึงทำให้การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเรื่องเหล่านี้มากกว่าเรื่องอื่น ๆ

2. จากการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตามการรับรู้ของตนเอง ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, โดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะจากผลการวิจัยของ เพ็ญพรรณ สุขจันทร์ (2524 : 79-81) จงจรัส แจ่มจันทร์ (2524 : 93-96) และ นิทรา วรณะ (2524 : 79-82) พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมเรื่องความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นการทำตามหน้าที่ ตามกฎเกณฑ์และบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมของโคลเบอร์ก (อ้างถึงใน สุรางค์ จันทน์เอม 2529 : 96-97) ว่า เป็นขั้นทำตามหน้าที่ซึ่งจะพบมากในเด็กวัยรุ่นอายุประมาณ 13-16 ปี เด็กเริ่มมองเห็นความสำคัญของหน้าที่และกฎเกณฑ์ของสังคมโดยเด็กจะยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ในขั้นนี้เด็กส่วนมากจึงทำตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ปฏิบัติในกฎเพื่อให้ตนได้รับการยกย่องชมเชยจากสังคม และนอกจากนั้นในช่วงที่เด็กเรียนอยู่ในระดับประถมศึกษานั้นก็ได้รับการอบรมและปลูกฝังเกี่ยวกับระเบียบวินัย เนื่องจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีจุดหมายเน้นคุณสมบัติที่ต้องการให้เกิดผลแก่ผู้เรียน ข้อ 1.2 มีวินัยในตนเอง มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 1) ซึ่งจากผลการวิจัยของ วิลาวรรณ เพชรอาวุธ (2528 : 79) พบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีทัศนะว่าพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในด้านความมีระเบียบวินัยในการแต่งกาย ในการเดินทางไป-กลับโรงเรียน ในการปฏิบัติตามกฎจราจร และในการขึ้นรถประจำทาง อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวอาจจะมีปรากฏอยู่เมื่อนักเรียนเข้ามาเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

และจากการที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนน้อยกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงแม้ว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่สูงกว่า และน่าจะมีวุฒิภาวะมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น อาจเป็นเพราะว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีอายุประมาณ 15-18 ปี เด็กวัยนี้ร่างกายจะเจริญเติบโตเป็นหนุ่มสาวเต็มที่แล้ว จึงให้ความสนใจต่อรูปร่าง บุคลิกภาพของตนเอง ตลอดจนความสวยงาม มีความสนใจเพศตรงข้าม และให้ความสำคัญต่อกลุ่มเพื่อนมาก ยึดมั่นในความคิดของตัวเอง และต้องการความเป็นอิสระมากขึ้นด้วย (พรรณี ช.เจนจิต 2528 : 149-150) และจากผลการวิจัยของ ชฎาพร พัทธศรีเรียร (2525 : 83-84) พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่านิยมทางสังคมในเรื่องการรักความอิสระเสรีสูงกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งแสดงว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นอยากมีอิสระอยากมีความคิดเห็นและความเป็นตัวของตัวเองมากกว่าที่จะให้ผู้ปกครองหรือครูคอยออกคำสั่งหรือบังคับให้ปฏิบัติตาม และอาจจะเป็นไปได้อีกประการหนึ่งคือการที่ต้องเรียนอยู่ในสถานศึกษาแห่งนั้นเป็นเวลานานอาจทำให้เกิดความเคยชินต่อสภาพแวดล้อม กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน รวมทั้งได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน โดยจะปฏิบัติตามในสิ่งที่กลุ่มของตนนิยมปฏิบัติกัน ประกอบกับสภาพของสังคมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้นักเรียนบางคนเห็นว่าระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนบางข้อไม่น่าปฏิบัติ ซึ่งจากการศึกษาของคณะกรรมการวิเคราะห์ปัญหาเยาวชน กองการวิจัย กรมวิชาการ (2515 : 75) พบว่า นักเรียนโรงเรียนสหศึกษา 29.1% ไม่ชอบกฎข้อบังคับของโรงเรียนบางประการ จึงอาจเป็นผลให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนน้อยลง

3. จากการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของตนเอง ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยฤทธิ์ พรหมมา (2524 : 60) ที่พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมเรื่องการรักษาระเบียบวินัยในสังคม การรักษาระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และการรักษาระเบียบวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแตกต่างกันโดยพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย

นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ เช่น งานวิจัยของ อาลัย จันทรพาณิชย์ (2524 : 74) นิทรา วรรณะ (2524 : 73) จีรวรรณ วิรัชกุล (2524 : 95) จงจรัส แจ่มจันทร์ (2524 : 93-96) และปาริชาติ นาคอ้อม (2524 : 118-122) ที่พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรม เรื่องการรักษาระเบียบวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแตกต่างกัน โดยพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย

การที่ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ อาจเป็นเพราะจากปัจจัยหลายประการ ประการแรกสังคมทางตะวันตกถือว่าผู้ชายมีลักษณะเป็นผู้ร้าว เป็นผู้ที่มักจะมีลักษณะก้าวร้าว พึ่งตัวเองและตรงไปตรงมา เป็นผู้ที่ปกป้องความปลอดภัยแก่สตรี เด็กและคนชรา เป็นผู้ที่กำลังหาญและเสียสละแก่ผู้อื่น ขณะที่คาดหมายให้เพศหญิงเป็นผู้ที่มีศีลธรรมและคุณธรรมสูง และเป็นผู้ที่เชื่อฟังโอนอ่อนผ่อนตามมากกว่าผู้ชาย (ปหาณี ฐิติวัฒนา 2517 : 30) รวมทั้งจากการคาดหวังของสังคมให้เด็กชายและเด็กหญิงปฏิบัติตนต่างกัน พ่อแม่มักจะกระตุ้นให้เด็กชายคล่องแคล่ว เอะอะดิงดิง แต่จะสอนลูกสาวให้เงียบ ๆ สุภาพ อดทน (กาญจนา คำสุวรรณ และ นิติยา เสาร์มณี 2524 : 48) นอกจากนี้ นิทรา วรรณะ (2524 : 73) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าในสังคมไทยการอบรมเลี้ยงดูบุตรส่วนใหญ่แล้วจะเข้มงวดกวดขันเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย จึงทำให้มีความเป็นระเบียบวินัยมากกว่าเด็กชาย และจากข้อคิดเห็นของ กรรณา กิจขันธ์ (2517 : 85) ที่ว่าเด็กผู้หญิงจะได้รับการยอมรับจากสังคมค่อนข้างยาก จึงพยายามที่จะปฏิบัติตนให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากกว่า เพื่อที่จะให้สังคมยอมรับตนเองมากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยในครั้งนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนตามการรับรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สม่าเสมอ ดังนั้นโรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงตามผลการวิจัยนั้น ๆ ด้วย ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

1) โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการฝ่ายปกครองนักเรียนขึ้นมา 1 ชุด เพื่อทำหน้าที่ควบคุมนักเรียนให้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ในเรื่องการแต่งกาย มารยาท ความสามัคคี การเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาโรงเรียนและรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน

2) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมเกี่ยวกับจริยธรรม เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัยในการศึกษาเล่าเรียน อย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง

3) โรงเรียนควรประกาศชมเชยและมอบรางวัลแก่นักเรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนดีเด่น เพื่อจูงใจให้นักเรียนคนอื่น ๆ ปฏิบัติตาม

2. จากผลการเปรียบเทียบพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนดังนี้

- 1) โรงเรียนควรจัดทำโครงการฝึกอบรมระเบียบวินัยของโรงเรียน เป็นโครงการระยะยาวต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2) โรงเรียนควรกวาดขันให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปฏิบัติตามเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะในเรื่องความประพฤติและการเรียน
- 3) โรงเรียนควรจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมความมีระเบียบวินัยให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มากขึ้น เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามน้อย ๆ จนเป็นนิสัย

3. จากผลการเปรียบเทียบพบว่า นักเรียนหญิงปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนดังนี้

- 1) โรงเรียนควรสนับสนุนให้นักเรียนชายเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัยให้มากขึ้น เช่น กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมรักษาดินแดน ฯลฯ
- 2) โรงเรียนควรฝึกอบรมความมีระเบียบวินัยให้นักเรียนชาย โดยนำนักเรียนเข้าค่ายฝึกอบรมภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง
- 3) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนชายเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ฝึกความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ และมีระเบียบวินัย เช่น ฝึกให้นักเรียนออกมารายงานข่าวขณะเข้าแถวเคารพธงชาติ ฯลฯ
- 4) โรงเรียนควรเน้นการฝึกอบรมความมีระเบียบวินัยให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิง เช่น ฝึกระเบียบแถวขณะเข้าแถวเคารพธงชาติอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ แต่เปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยมาเป็นครูที่สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาลและเอกชน เพื่อรับทราบทัศนคติของครูอีกด้านหนึ่งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของนักเรียน
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองของนักเรียน ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองของนักเรียน เป็นต้น
3. ควรศึกษาเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี นักเรียนที่ประพฤติดีวินัยของโรงเรียนบ่อย ๆ ว่ามีสาเหตุมาจากวิธีการอบรมและปลูกฝังระเบียบวินัยของโรงเรียนหรือไม่ เพื่อสรุปหาแนวทางและวิธีการอบรมและปลูกฝังระเบียบวินัยให้เหมาะสมต่อไป